
Spesialistutdanningen legges ut til sponsorene?

NYHETER OG REPORTASJER

PER HALVORSEN,

Email: per.halvorsen@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Legeforeningen er ikke fremmed for at legemiddelindustrien kan være fremtidig sponsor for legers spesialistutdanning. Flere produsenter stiller imidlertid betingelser om gjentelser før de er villige til å åpne pengepungen.

President Hans Petter Aarseth bekrefter at det allerede har vært uforpliktende møter om pengestøtte til spesialistutdanningen med paraplyorganisasjonen til den farmasøytiske industrien i Norge, Legemiddelindustriforeningen (LMI).

– Vi har diskutert hvilken form en eventuell industristøtte kan ha. Det er viktig for oss at slik støtte må gis uten føringer. Hvordan pengene skal brukes, må Legeforeningen ha styring med. Prinsippet om faglig uavhengighet står altså fast, sier han.

Kollektiv ordning

Legemiddelfirmaene bruker store deler av sine reklamebudsjetter til å betale kurs til overleger som etterutdanner seg. Eksempelvis bruker den danske psykofarmakaprodusenten Lundbeck 80 % av reklamebudsjettet i Norge til etterutdanning av leger, opplyser administrerende direktør Stig Paulsen. Senest i februar hadde firmaet en samling til en verdi av over 1 million kroner der mer enn 400 av landets rundt 1 000 psykiatere var til stede.

Er hjelp fra legemiddelindustrien løsningen på krisen i spesialistutdanningen? Illustrasjonsfoto

Spesialistutdanningen har foreløpig vært finansiert gjennom overføringer fra Legeforeningens Utdanningsfond III. Størrelsen på fondet er et resultat av avsetninger som blir avtalt i årlige forhandlinger mellom Legeforeningen, staten og Kommunenes Sentralforbund. På prinsipielt grunnlag har legemiddelindustrien vært holdt utenfor. En utdanning urørt av pengeinteresser har vært et mål i seg selv.

Aarseth avviser at Legeforeningen nå vurderer å fravike dette prinsippet. – Vi er ute etter kollektive ordninger der flere firmaer kan bidra i fellesskap. Hvis penger kan tilflyte systemet uten at det kan spores tilbake til en produsent eller et medikament, vil ikke det undergrave vår holdning om at pengeinteresser skal holdes utenfor spesialistutdanningen, sier han.

– Hvilken interesse skulle det enkelte firma ha av å bidra anonymt til legers spesialistutdanning?

– Selv om legemiddelindustrien har som viktigste formål å tjene penger, tror jeg det er mulig å appellere til bransjens kollektive ansvar. Legemiddelindustrien trenger et godt forhold til legene som de er avhengig av blant annet for å kunne prøve ut sine medikamenter, sier han.

Tellende timer

Det er imidlertid begrenset vilje blant de store legemiddelfirmaene til å putte penger i videre- og etterutdanning av leger uten klare avtaler om gjenytelser. Markedsdirektør Andreas Grimeland i Glaxo Wellcome sier at firmaet i utgangspunktet vil stille seg positiv til en forespørsel om en langsiktig avtale om å bidra til videre- og etterutdanningen av leger. Han påpeker imidlertid at detaljene i en slik avtale må diskuteres nærmere.

– I dag er det et stort problem at faglige møter ikke gir tellende timer for de deltagende legene. En forutsetning for å inngå en

langsiktig finansieringsavtale kan være at Legeforeningen må akseptere at gode faglige arrangementer innen våre prioriterte terapiområder gir de deltakende legene tellende timer, sier han.

Han understreker at premissene for at farmasøytisk industri i det hele tatt skal kunne bidra med denne typen støtte, er at rammebetingelsene for industrien i Norge er tilfredsstillende.

– Myndighetene er i ferd med å pålegge industrien store prisreduksjoner på medisiner. I praksis ønsker man å redusere prisen på hvert enkelt legemiddel til det laveste som finnes i Europa (unntatt enkelte land i Sør-Europa). Dersom prisreduksjonene gjennomføres, har vi liten eller ingen mulighet til å inngå en finansieringsavtale med Legeforeningen om legers videre- og etterutdanning, sier han.

Glaxo Wellcome har over flere år gitt bidrag til utdanning av leger gjennom faglige møter, kurs og forskningsaktiviteter. Spørsmålet om å inngå en mer generell finansieringsavtale med Legeforeningen er ikke diskutert i bedriften.

Vil eksponeres

Heller ikke Lundbeck stiller seg avvisende til å bruke penger på spesialistutdanningen. Administrerende direktør Stig Paulsen sier til Tidsskriftet at det ikke er noe prinsipielt i veien for å drøfte en annen bruk av midlene med Legeforeningen. Dette har imidlertid foreløpig ikke vært noe aktuelt diskusjonstema i bedriften.

– Det vil uansett være et kriterium for oss at vi får noe tilbake. Skal vi gi penger til noe, vil vi beholde oss retten til en eller annen form for eksponering. Å kanalisere penger inn i et fond som disponeres av Legeforeningen, uten at vi på noen måte er synlige overfor dem som får glede av pengene, er lite aktuelt for oss, sier han.

Åpen holdning

Hos AstraZeneca, det største legemiddelfirmaet på det norske markedet, er innstillingen noe mer positiv til å yte finansiell støtte til spesialistutdanningen uten nødvendigvis å kreve konkrete motytelser.

– Vår hovedmotivasjon for å yte støtte er å bidra til å utvikle velutdannede og kunnskapsrike leger som legemiddelindustrien kan ha langsiktig nytte av, sier administrerende direktør Steen Kroyer til Tidsskriftet.

Han sier at han er åpen for å kanalisere penger inn i for eksempel et fond som forvaltes av Legemiddelindustriforeningen og Legeforeningen i fellesskap. Men han ønsker også en dialog om å utvikle sertifiseringsordninger av ulike kurs i det enkelte legemiddelfirmaets regi slik praksis er i Danmark og England. – Kursene kunne være godkjent av spesialitetskomiteene. Det ville bidra til å objektivisere innholdet og på generell basis heve standarden i tråd med både industriens og den enkelte leges ønsker, sier han.

Administrerende direktør Helge Lund i Legemiddelindustriforeningen mener det er for tidlig å si om den farmasøytiske industrien kommer til å gi pengestøtte til spesialistutdanningen eller ikke.

Publisert: 30. mars 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 28. juli 2026.